

MEMORANDUM

Any I.

Núm. 11.

PERIÓDICH INDEPENDENT

Anuncis a preus convencionals.

SUSCRIPCIÓ:

Un any. . . . . 2' 50 pessetes.

Santa Coloma de Farnés

1 Novembre de 1906

No's tornen els originals.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Carrer del Beat Dalmau, núm. 12.

LES CLASSES NOCTURNES

Avuy que la activitat febrosenca de nostre modernisme econòmic arrabassa de les escoles de primeres lletres a nels noys bon punt han fet la primera comunió, en certes comarques, ó quan llurs pares ó tutors troben l'ocasió més propícia ó ventajosa pera dedicarlos a un treball manual que ha de portar una engruna de pa a la freda llar del pobre jornalero; avuy que lo desitj de sebre y aprendre ha esdevingut mania en uns y necessitat primordial pera tothom, al objecte de poder alternar ab totes les classes de la societat ab més ó menys bon acert pera no caure en el ridicol, devem procurar tots aquells que tingam ocasió de ferho posar el manà de la instrucció a les propies mans dels joves que ho necessitin, pera que assaborintlo de bon grat, palesquen la sua indolent y primitiva vérbola, expressió de sos rudimentaris coneixements, per altra que haurà covat en son dia una assidua hivernada de vetlles, dedicades a les lletres, expressió de les idees noves que forjaran «del cervell a la fornal», com diria en Matheu.

Per axò es bó que 'ns en preocupem de l'ensenyança atesos els inmensos beneficis que la meteixa proporciona a tothom en general, y sobre tot de les classes nocturnes, quina ensenyança es trasmesa a aquells qui per ses ocupacions manuals, son ofici, no han pogut adquirir els cabals coneixements de les primeres lletres, abandonades tant punt ses facultats intel·lectuals se 'ls hi anaven despertant ab els anys.

Lo legislador se 'n ha ocupat en tots els paysos d'aquestes classes nocturnes, y entre nosaltres meteixos s'han donades totes les facilitats per acabar ab lo analfabetisme que denigra a les modernes societats.

Les materies que son ensenyades a aquestes classes deuen respondre al fi pera que han sigut creades. Evitar tota especulació

massa científica, que carregui la inteligencia no ben desbastada del alumne; proporcionar al deixeble la dosis més cuantiosa de substancia práctica que serveixi pera els usos comuns de la vida; fer aprendre, en una paraula, allò que immediatament convé. Heusaquí la norma que deu guiar als mestres. Heusaquí la carrera que deuen seguir els deixebles.

Al enumerar les materies a aprendre en eixes escoles, diu lo legislador que la llengua castellana tenderà a la ensenyança de la lectura y la escriptura per procediments pràctichs y ràpids, ab ausencia de tota regla teòrica, fentse els exercisis de lectura sobre llibres de instrucció cívica que enalteixin el sentiment de patria y el respecte a les lleys y propietat, ó de instrucció agrícola que exposin les aventatges dels procediments moderns de cultiu, la forma de organisar y funcionar caixes rurals de estalvi y crèdit, sindicats agrícols y institucions cooperatives de terrassans, ó sobre assumptes de higiene y de problemes socials que afectin a la vida de les poblacions en que s'adona la ensenyança. Els exercisis d'escriptura s'aplicaran a la redacció de cartes, rebuts, factures, instancies senzilles y documents de us freqüent ó probable pera els alumnes, procurant que arribin a redactarlos ells meteixos y que s'habituhin a portar un quadern de notes diaries ahont apuntin, ab llibertat d'expressió, els assumptes que més els interessin. La Aritmética, desde que l'alumne sápigam llegir y escriure quantitats, s'ensenyara per medi de problemes variats y concrets, fugint dels exercisis ab quantitats abstractes, reduhint les regles a lo absolutament precís y de manera que no hi hagi una sola d'aquestes regles que no sigui comprobades en els problemes y que l'alumne no sápigam practicar, encara que no acerti a repetirla de memoria. El Mestre fugirà de proposar problemes a bulto, en que hi entrin quantitats fabuloses per lo grans y preus ó datos notoriament exagerats. Diu que l'Aritmética apli-

cada als múltiples actes de la vida ab els resultats indiscutibles de sos problemes, son poderosos medis educatius pera impulsar als homes a l'estalvi, la economia, la laboriositat y el progrés agrícola y industrial, y el Mestre deu aprofitar aytals recursos pera realisar la seva labor educativa. També's prescriu l'ensenyança de Rudiments de Dret y educació cívica, explicantse ab tota preferencia y amplitud a les clases d'adultes, exposant nocions de nostres institucions jurídiques fonamentals y del esperit progressiu que les informa, exposant la funció important del sufragi universal y el deber en que estam de ferne us, donant idea de les contribucions y tributs y del servey militar, els fonaments principals a que obeneix la institució del Jurat y els debers que 'ns imposa, la rahó de la propietat, la seva necessitat pera l'ordre y progrés de la nació y els delictes contra ella, el fonament de la llibertat humana y les formes com la garantisa nostra Constitució y nostres lleys. Finalment, deuen ser donades breus nocions de Geometria, Ciències físiques, químiques y naturals, desenrotllant l'esperit d'observació de la Naturalesa y donant la explicació sensilla dels principals fenomenes naturals, procurant a la vegada combatre y refutar les preocupacions, falses associacions de idees, erros y supersticions dels alumnes, y donar nocions pràctiques de Higiene. A les poblacions rurals agrícoles es donaran explicacions sobre classes de terres, nutrició y desenrotll de les plantes, fonament de les pràctiques agrícoles y del cultiu racional; y en això deu procurar el mestre que 's desperti en l'alumne el desitj y l'hàbit de discorre y de buscar en els fets la causa dels meteixos.

La ensenyança sòlida, es cosa de temps y paciència, apart la molta ó poca disposició que pera la meteixa tinguin els alumnes; y com que no es del cas cercar els primers entre els que freqüenten les escoles de que venim parlant, donchs han de fer forsosament

una mala digestió aquells qui vulguin saberho tot en poch temps y precipitadament, les escoles nocturnes deuen respondre al fi pera que han sigut creades, que no es altre que 'l que acabem d'exposar.

Bromejant

Lo Rector de Caldes y un corresponsal de l'altre periódich.

Heusaquí que un dia hi havia un salta-camins, un d'aquets homes que paren la manta al peu d'una bardica, esperant el primer vianant que hi aboqui, si us plau per força, la seva borsa poch ó molt provehida. Després, ja fosch, s'ajuntava ab quatre enmascarats, donava batudes, espanyava portes y es dedicava a honorífiques feynes consemblants. L'home s'engreixà; se li cobriren els ronyons de greix y posà molta. Allavors hagué de posar y fixar la residència. Acomodat, se li corregué reformar les costums. Mirà a son entorn; vegé que les autoritats eren respectades: ell, sols ell era mal vist. L'enveja se 'l menjava. Lo magi no parava de rumiar. ¡Oh l'honradesa de les autoritats! Manera?—«Calumnia, calumnia...» —llegí una vegada. Al cap de poch dies, a la plaça pública lo antich salta-camins venia uns titols que 'n deya patents d'honra, a qui volgués comprarlos.—Oh poble—deya seriós,—lo batlle, lo jutje, lo... tots son uns des-honrats. Seguiu mos consells. Comprame patents d'honra.—

Mes un estudiant qui se les pensava totes, comprà un titol, lo girà del revés y vegé ab sorpresa que deya: «Soch de Fulano». En comprà un altre y llegí: «Soch de Mengano». Y continuant llegint, vegé que abaix de cada un d'ells es deya: Es copia.

L'escolar, cridantse a engany, hagué d'exclamar:—Oh tu marxant, quisculga que siguis, aquí tens lo que m'has venut; tornem els quartos. Honres vens, però robades.

—Llegeix be,—li feu el marxant,—zveus? abaix de tot ja 's diu, es copia; l'original—li feu a cau d'orella—no puch robarlo; l'original sempre queda en poder del interessat.—

Y als crits de jengany! jengany!... una pluja de pebrots y pastanagues caygué sobre l'infelí marxant de honres.

Y ara me 'n recordo que havia prèns la ploma pera escriure d' un corresponçal de l' altre periòdich y del digníssim senyor párroco de Caldas de Malavella. Estich molt faltat de memoria. Un altre dia ho faré.

Remullant la barba

Se 'ns assegura que un dels més folls catalanistes arcaldofobos a Santa Coloma, escriptor de focs artificials a l' altre periòdich, es un comerciant quebrat, parent proxim d' un dependent de no sabem quines oficines... potser d' aquelles de qui 's digué dies enrera—ab molt fonament—que aviat es convertirien en Asil d' Invalids. Deixemho correr. No ho esbrinem, encara que hem de senyalar la flaca.

Ho diu el poble: si has de rebre un raig de coces, guardet dels desagrahits, de les besties y dels besties.

Y adalt piquen; a la Central repiquen (llegeixis entre linies), y aquí hi ha qui's va carregant de rahó...

Per la higiene

Avuy que 's llegeix per tot-arreu la prohibició d' escupir a terra en llocs closos, no serà per demés que censurem la antiga y repugnant costum qu' existia entre nosaltres d' escupir a missa, com diuen els petits. La ciencia que aconsella no escupir a terra: ja siga en lloch tranviari, teatral, etc., que no diria si sabés que s' escup a l' església!... Apart que això constitueix una falta de respecte, la higiene y la vestimenta en pot valguer menos.

La església es un lloch sagrat ahont els fidels havem de prosternarnos segons els actes pietosos ens ensenyen.

Qui s' agenolla sense mocador, s' embrut les calces; qui sobre'l mocador, escuso dir a que s' exposa.

Es prechs, donchs, que 'ns habituem a no escupir a la església. Y de ferho, medis hi ha de compaginar la higiene, lo respecte al temple y les necessitats físiques.

Al vol

En el teatre de la «Joventut Farnense» el dia de inauguració de la actual temporada, passant y tot fent el distret, sentirem el següent diàlech:

—Suposo que hauras llegit el sòl que 't dedica La Selva, tu que tens, segons ella, tanta ambició...

—Donchs t' equivocoques, no l' he llegit; però acaben de dirme qu' es una violenta explosió d' odi per molt temps concentrat y c'mprimít, que posu de manifest el llastimós estat moral de son autor: una abordada infamatoria que més denigra a qui l' ha comesa que a la persona a qui 's tracta d' ofendre. Mon lema es la honradesa, y aquí ho sab tothom que res pretinch; per qual motiu, encara que la maledicencia d' un desgraciad trobi un buyt per omplir a les planes d' un periòdich polítich de poch tacte, em té molt sens cuydado.

—Y podries averiguar la causa...

—No 'm seria difícil, porque esperava l' exabrupte. Y be tot plegat, miserias humanas: questió de receptes.

—¡Miserias de calaix!

Y a mi que no m' agrada cuydarme dels altres, vaig passar de llarch, cerquí la meua cadira en el local de «Joventut» y res més pogui aplegar d' aquell diàlech.

X. Z.

LA DIADA

Santa Anastasia, verge.

Parlem avuy d' aquesta santa perque ens haviem proposat fer desde 'l primer número la Diada dominical, y aixís tornant enrera parlarém de Santa Anastasia, dibent que després de la mort de Galo, ascendí al Imperi Valerià, el qual al principi de son regnat se mostrá molt favorable als cristians, pero més tart, enganyat per un egipci ab pretensions de mago que l' hi feu creurer barbaritats dels cristians, los aborri de tal manera que començá ab la octava persecució que fou la més crudel que fins a les hores havia experimentat la Iglesia. Entre la gran multitud de víctimes que foren sacrificades a Jesucrist per aquest crudel Tirá, una de les mes ilustres fou Santa Anastasia. Habia nascut a Roma de pares cristians y de familia distingida per la seva noblesa però molt més per la seva pietat. Passá sa primera joventut en la casa dels seus pares continuament retirada é invisible als ulls dels homes. Estaba completament renyida ab la ociositat y totes ses labors eren destinades al servey dels pobres ó al adorno dels altars.

Morts sos pares se retirá a una especie de monestir governat per una superiora anomenada Sofia, donzella de gran virtut y de extraordinaria prudencia. Allí entrada Santa Anastasia renunciá tots los seus bens y totes ses grans esperances que l' hi prometien a nel mon per ses brillants prendes, hermosura y noble naixement; y als 20 anys estaba ja tencada baix la direcció de tan santa superiora.

Mes tart l' Emperador Valerià publicá l' edicte de persecució contra 'ls cristians y sabent que Anastasia habia fet tan soroll a Roma per sa pública adhesió a la fe de Jesucrist fou una de les primeres Verges que fou presentada devant del prefecte el qual prenat de la seva hermosura y modestia, la tractá benignament per arrencarlhi la fé, mes tot fou en vá, ni amenaces, ni torments ni martiris de cap mena foren suficients per ferlhi adorar los falsos deus. Veyent sa ferma fé y que ni 'l foch la cremaba ni la torturaba cap torment maná el prefecte que li arrenquessen els pits, que l' hi fessen caure a cops de martell les dents, y l' hi arrenquessen les ungles y aixís y tot alabant al Senyor morí victoriosa al 28 de Octubre del any 249.

EN EL CEMENTIR

A aquesta darrera estada hi vaig acompanyar el cadavre d' un jove la setmana passada, rendintli l' ultim tribut de respecte.

Les ombres cap-vesprals començaven a estendre ça y enllà llur negra vesta, y les viues flamarades de les atxes, y la claror de ciris, contribuía a donar un aspecte mes fantástich a aquell lloch sepulcral.

Potse aixís, al captard, s' haurien de fer tots els enterros, quan les aus ajoquen y les candeles fan més resplandor. Allavors se 'ns encomana la tristesa del dia que va agonitzant y reconcentrant nostra pensa en una sola cosa, en la memoria del finat, sembla com si estessem més en caràcter.

Generalment s' assisteix als enterros

ab la meteixa bajanería que assistim als bateigs y casaments; ¡y encara després, al arribar a la casa mortuoria tenim la barra de dir ab sarcasme bo y estrenyent la mà: *l' acompanyo en el sentiment!*

¡Que 'n som d' hipòcrites!

El cronista va recordarse en el Cementir del dia de demá. Una munió de paletes treballaven arremolinant les parets, que l' acció corrosiva del temps havia ofés; l' obra li sembiá bona al cronista y tingué mots de gratitut a la Corporació que també es recordava dels morts, procurant que llurs cendres si guin respectades, y restaurada en lo possible l' estada santa qui les estotxa.

Sia tot a la bona memoria d' aquells a qui més estimavem: d' aquells que ja no son.

**

El cronista passá, finalment, els ulls pels ninxols. En molts hi havia mots gravats d' amable recordança; altres, els més, eren blanquejats: potser ni rastre pel mon quedava d' aquell qui fou: potser fou més que son vehí qui té una lápida daurada: potser aquell qui jau al peu d' un xiprer, terra enllà, fou model de virtuts y perfecció. ¡Quí sab si allá d' enllà, més amunt dels núvols que 'ns emboyren, se segueix inversa gradació!

Hi ha qui al dia de difunts hi porta flors al Cementir, altres cintes, altres retrats... y també hi ha qui hi porta versos, que son les flors del sentiment.

En vaig llegir mitja dotzena, y d' aquets em plau traslladar lo darrer:

«Plè 'l meu cor de sentiment me sento trista y plorosa l' ánima que generosa me sofreix d' anyorament.

¡Pobra germana, quant ploro al recordar quant valies! com a germana tenies la bondat que tant anyoro.

Eres mare y com a tal vas ser tan bona com filla, esposa suau, senzilla, d' un cor pur y virginal.

Avuy a ta tomba vinch un recort a dedicarte sols per poder demostrarte sempre quant present te tinch.

¡Vida y mort, quánta llunyansa, en l' interval d' un sospir! tu has acabat lo sofrir: Adeu germana, descansa».

DOL Y FESTA

Tot es llum y color, tot vist de festa, tot es vida, remor y moviment, solament son balcó tancat ne resta sense domás ni gent.

A cada crit de joia se me clava una espina que'm sagna al mitg del pit. A cada so de festa se socava mon cór adolorit.

La fadrinalla en son carrer se troba afanyosa esperant la professó, y ma prefonta angunia se renova mirant lo seu balcó.

A la paret d'enfront mut me recline. La festa y el soroll done al olvit, y mirant son balcó lo plor domine ofegantlo en mon pit.

Les músiques y llums per davant pasen Ningú fa d'ella huí ni un pobre esment. Recorts de mon nuviage me percasen donantme amarch torment.

Per tot lo poble l'alegria creua. L'animació es tan gran com may s'ha vist. En cambi son balcó, ¡mareta meua! ¡Qué solitari y trist!

De pena y de congoixa m'abatolle al contemplar desert lo balcó seu, y al pasar la Custodia m'agenolle pregant per ella á Deu.

JOSEPH M. PUIG TORRALVA.

ESPARCES

Solitud

Lluny, ben lluny..., de la serra a la masia perduda, vora teu viurehi voldria, de la bunió del Mon lluny que'ns pertorba y la fruhició de grat encis destorba:

Vora'ls tions de nostra llar negrenca sentir com bat la pluja hivernenca geyent en blanca pell ben estovada de qualque ovella pel blanqué adobaba:

Gosar en luxurianta primavera al deixondirs'la selva y la ribera en la llur hermosura

qui més acreix quan va prenyant Natura; y mentre apleguen a l'estiu les granes els masovers a les afraus llunyanes, aplegar de la tarde a la cayguda la dolça fruyta del teu cos volguda.

X.

DE LA QUINZENA

Els drets y multes que s' imposin en els expedients instruits per conseqüencia de fets constitutius de delictes y faltes de contrabanda y defraudació, s' hauran de liquidar y percebir en moneda d' or.

En atenció als perjudicis que 's causaven als particulars que sollicitaven certificacions del Registre de últimes voluntats quedantselshi la partida de defunció que acompanyaven ab la sollicitut, per haverse aquells de provehir d' altres partides procedents avegades de Registres civils de llunyanes terres y fins del extranger a voltes, y además per les dificultats que a la bona marxa d' aytal Registre s' ocasionaven ab les inombrables partides que s' hi apleguen en escàs local y sense la més petita ventatge pera dits interessats, en lo successiu seran tornades—segons es disposa—sense necessitat de sollicitarho expressament les certificacions de defunció que s' acompanyin a les instancies sollicitant certificats del Registre general d' actes d' última voluntat.

S' han aprovats els estatuts y Reglament de la institució benèfica «Caixa de Socós del Cos de Farmacèutichs titulars, quins fins son: primer, entregar al soci que s' inutilisi, ó a la familia del qui mori dintre del any, la cantitat que consentin els ingressos en el meteix, ab arreglo a la liquidació reglamentaria: segon, crear un fondo de creixement segur, constant y indefinit, que, a la vegada que contribueca ab sos interessos, sempre creixents, a augmentar tots els anys el destinat als socós, prepari la transformació d' aquets en pensions, y la realisació d' altres fins, aixís benèfichs com professionals.

El Fiscal del Suprem publica una circular als Fiscals de les Audiencies, referent al mellor exercisi del càrrech en materia contenciosa-administrativa, de la que traslladem l' important capítol següent: «Disposa l' art. 95 de la lley, que 's tindrà per abandonat tot

plet qual curs es detingui durant un any per culpa del demandant ó recurrent. Y prescriu el 96, que del aute a que 's refereix l' article anterior, podrà el demandant, apelant ó recurrent demanar reposició dintre els cinch dies. De modo que, encara que la caducitat del recurs es declari per aute y no per providencia, d' aquest aute, excepcionalment procedeix demanar reposició. Solen equivocar-se els interessats, que de dit aute interposen desseguit apelació, que 'ls hi es admesa, pera la Sala tercera del Tribunal Suprem, perjudicant d' aquest modo son dret, y reproduint un erro indisculpable de procediment. Y es fa molt convenient que 'ls Fiscals, pels medis de que disposen, quan el cas es presenti, procurin evitar aquesta viciosa práctica, pera be del procediment y merma de inútils tramitacions.»

S'ha prorrogat el termini pera passar la revista del any actual fins el 31 del mes de desembre pròxim, tenint lloch aquèlla ab arreglo a les prescripcions de la Real ordre circular de 17 de Octubre de 1905; no s'exigirà responsabilitat als qui hagin canviat de residencia sense l'autorizació deguda, dintre dels límits que la llei consent; però s'imposaran, desde primer de Janer proxím, els correctius que oportunament es determinaran als qui no l'hagin passat.

Estant preceptuat en diverses disposicions que siguen dies de festa els de natalici y Sant dels Reys, y celebrantse els de la Reina Victoria Eugenia, respectivament, el 24 d' Octubre y 23 de Decembre, s'ha disposat que tals dies sien de festa nacional y de gala.

Notes agrícoles.

Tota obra de redempció troba obstacles al seu pas, y, jay dels pobles que reculan temerosos devant d' ells! Son pobles enémichs, de una anèmia mortal.

No importa que 'ls nostres ideals hagin nascut y germinat en el cervell de gent pagesa de aquesta montanya catalana, en un poblet que si bé té l' historia d' un passat gloriós, es avuy poca cosa y de cap representació devant de la magnitud del Estat. Quan en Rómul, el rústech llaurador, llaurava 'ls camps del Lacium y senyalava las fitas pera fundar y edificar Roma, la ciutat eterna, tampoch podia pensar que en aquell petit recinte marcat per la humil arada, ahont sembra 'ls seus ideals de grandesa, podria creixer una gernació forta, que dominaria 'l mon y el cobriria de gloria.

Els resultats obtinguts en poch temps son admirables; major cultura, major moralitat, major comprensió dels propis devers, respecte casi perfecte á las fruytas y viandas dels camps dels altres (cas únich á Espanya) y una munió inesperada de plantacions d' arbres fruyters. Si per tot se fundessin lligas similars á la nostra, no dupto pas que dintre poch anys Espanya seria regenerada.

No abandoném, donchs, la nostra tasca ab tanta constancia comensada; fem que 's replantin y 's respectin els arbres, que son salut y vida de l' agricultura, que ells son els conductors y distribuïdors del seu principal aliment, que és la pluja. Els arbres la normali-

san y evitan tempestats y pedregadas (1). La agricultura, sense ells, no pot viurer florida; sense ells, las suors ab que regan la terra son en gran part perdudas.

No olvidém, tampoch, el respecte als fruyts que son dels altres. Siguéim severos contra qui olvidi tal precepte, perseguiu sense pietat: las lleys ho manen pera evitar mals majors.

Voléu res més hermós, ni principi de llibertat més gran, que cada un visqui de lo seu? No us encanta, no us delita aquesta nova educació, aquest respecte que 'ls passants tenen ja pels fruyts dels vostres arbres?

Perseverém, donchs, y tinguém gran cuidado en educar als nens, especialment en las escuelas, que allí es ahont 's ha de formar el cor y el cervell de la futura generació.

Deixém créixer forts y sans la jove-nalla de fruyter que están encare casi invisibles en els nostres camps, y dintre poch anys us donarán nova riquesa, com ja foren salut y ornament dels nostres avis. L' arbre, ab sas arrels, es l' emblema del vigor; el seu tronch es la fortaleza; sos ramatges, del honor; sas flors, de bellesa; sos fruyts, de la fertilitat.

Francisco Viñas.

(Del discurs en la Festa del arbre fruyter, de Mayá).

(1) Del 1700 al 1750 á Ginebra (Suissa), en la regió de Malessart, foren transformats en vinyas lo que abans eran frondosos y inmensos boscos, y notaren que á mida que 'ls boscos desapareixian, augmentaven las pedregadas, las quals avans eran casi bé desconegudas, degut á la multitud d' arbres que 'ls impedia.—«Noticias históricas», de Gabriel Rosa (Biblioteca Nacional de Roma).

NOVES

Ha sigut traslladat a La Sellera ahont regentara un benifet, mossen Anfós Bosch, vicari de Cassá de la Selva, y mossen Joseph Baguer, que ho era d' Arbucias, a Ayguaviva.

La tan desitjada pluja en nostra comarca ha caygut en quantitat y hora oportuna per que la gent pogués conreuhar les terres, preparantles pera la sembra, sens perjudicar en lo més mínim les veremes de les primeries del present més. Per qual motiu lo diumenge, dia 14, lo digne senyor Párroco mossen Pere Dalmau anuncià la terminació de les pregaries *ad petendam pluviam*, cantantse després un solemne *Te-Deum* en acció de gracies.

Durant tot el més d' Octubre, com ja es costum inveterada entre nosaltres, han constituït un verdader rosari d' aplechs, les devotes visites que s' han efectuat al santuari de Nostra Senyora de Farnés. Lo que prova una vegada més lo arrelades que son en nostra ciutat les creencies religioses.

Nostre alcalde senyor Fábregas, ha ordenat fer una crida, excitant el zel dels joves a que s' apresurin a inscriures a la matrícula oficial de les escoles nocturnes pera adultes, qual ensenyança, com dihem en altre lloch, serà *completament gratuita*, y començara el dia de demà de dos quarts de set del vespre fins a les vuyt, durant cinch mesos.

Segons noticia, son molts els treba-

lladors compresos en les etats que pera adultes fixa la llei, que com altres anys, assistiran a aquelles classes, y advertim nosaltres pel nostre compte, que, essent limitada la matrícula de les meteixes es precis que 'ls qui tinguin ganas d' assistirhi novament ó per primera vegada, no esperin ferho a última hora.

La Comissió general de festes, que funciona baix los auspícis del excelentíssim ajuntament de Girona, ha acordat la celebració de fires de bestiar en los dies 29 d' Octubre al 5 de Novembre y concedir premis en metàlich als millors caps de bestiar que 'n los esmenats dies s' exposin en el firal del Areny, baix el següent ordre:

Primer premi. Se concedirà al que presenti el caball de remunta de millors qualitats pera la reproducció.

Segon premi. Al caball de millors condicions pel servey d' arrastre.

Tercer premi. Al caball de millors aptituds pera 'l tir lleuger.

Quart premi. Se concedirà al que presenti les dos millors eugues.

Quint premi. Se concedirà al que presenti quatre poltros de millors qualitats.

Sisé premi. Al millor burro euguesser.

Seté premi. Al millor parell de bous destinats al trevall.

Octau premi. Al parell de bous engreixats de millor rassa y condicions pel consum.

Nové premi. Al lot de garrins de millors aptituds pel engreix.

Los premis serán adjudicats per un Jurat compost del President del «Foment de la Industria, Comers y Propietat» y dels veterinaris D. Joseph Gimbernat, D. Benet Alemany y don Joan Verdager.

Publica notables treballs *El Autonomista* en son número extraordinari a motiu de les Fires, ab retrats d' en Garcia Faria, Vallés y Ribot, Ignaci Figueras, y firmas de Montsalvatje, Furest, Quintana, Vinardell, Pella y Forgas, Irla, y Botet y Sisó.

Diuenge últim va celebrarse solemniament la processó del Roser, ab assistència dels pabordes, bastanta concurrencia del poble y les alumnes de l' *Escola dominical*, en plè.

Bibliogrífiques

Una verdadera novedad ofrecen los conocidos editores de Barcelona, Sucesores de Manuel Soler, dando á la publicidad un *Diccionario de ARGOT español*.

Aceptada ya esta palabra francesa al referirse á ese conjunto de vocablos y frases llenas de color y brillantez con que cada profesión expresa momentos y escenas de su vida propia, acogidas y adaptadas más tarde por la fantasia popular, solo ella puede emplearse como epigrafe del libro á que nos referimos porque con ella se abarca en la actualidad más que con la palabra *jerga ó caló*, usada desde hace mucho tiempo en nuestra patria para demostrar el lenguaje particular del malcante ó del gitano.

No deja este particular lenguaje de figurar en el nuevo libro de la casa Soler; pero acompañado de ese otro lenguaje de que

hablamos antes, que nacido espontáneamente llega, pasado cierto tiempo, á introducirse en el lenguaje oficial aumentando su brillantez y su colorido.

Demasiado conocido es, por trabajos de índole semejante, el ilustrado escritor y filólogo D. Luis Besses, autor de esta obra, para que tengamos que advertir que al servicio de ella ha puesto todas sus envidiables dotes de observación y su reconocida competencia literaria, haciendo así que el *Diccionario de ARGOT español* sea un libro curiosísimo en nada inferior á sus congéneres, que tanto éxito vienen alcanzando en Francia.

Véndese en todas las librerías al precio de *dos pesetas* ejemplar.

El Microscopio. Tal es el título de una nueva obrita que viene á aumentar la serie de las muy interesantes publicaciones que han proporcionado tan sólida reputación á la Biblioteca de los Manuales-Solér.

El autor de *El Microscopio*, D. Ernesto Caballero, nombre bien conocido de los especialistas por sus trabajos originales sobre técnica microscópica, ha sabido triunfar de las dificultades que ofrece el dar á estos libros un caracter de vulgarización no amañada.

En el capítulo consagrado á la exposición de las nociones fundamentales de la óptica, utiliza el profesor los recursos de su experiencia en la enseñanza, facilitando por sencillas demostraciones expuestas en estilo nada sentencioso la tarea del lector que insensiblemente adquiere los conocimientos que el autor juzga indispensables para la mejor comprensión de los capítulos subsiguientes. Son éstos: I. Nociones de óptica.—II. El microscopio simple.—III. El microscopio compuesto.—IV. De las observaciones.—V. Técnica de las preparaciones permanentes.—VI. Aplicaciones del microscopio.—VII. El microscopio de proyección.—VIII. La microfotografía.

El libro será seguramente leído con delectación y provecho por cuantas personas deseen conocer los fundamentos y más modernas y principales explicaciones de la ciencia micrográfica y aun los ya versados en estos conocimientos hallarán originalidad en la exposición y muchas novedades en detalles de la técnica, principalmente en los capítulos dedicados á la práctica de las preparaciones y de la microfotografía.

Numerosos grabados originales y reproducciones fotográficas ilustran la obra. Hállase de venta en todas las librerías y centros de suscripciones al ínfimo precio de 1'50 pesetas ejemplar.

Mercat del dia 29

		PREUS	
		Maxim.	Minim.
		Ptas. Cént.	Ptas. Cént.
Blat.	(els 100 Kilos)	25' 00	24' 00
Ordi,	id.	21' 00	20' 00
Segol,	id.	21' 00	20' 00
Civada,	id.	15' 00	14' 00
Mill.	id.	00' 00	00' 00
Blat de moro,	id.	20' 00	19' 00
Fasols blancs,	id.	00' 00	00' 00
id. menuts,	id.	00' 00	00' 00
Fabes,	id.	25' 00	24' 00
Cigrans.	id.	56' 00	36' 00
Palla,	(Quintà mètrich)	9' 00	8' 00
Patates,	id.	00' 00	00' 00
Garrins.		00' 00	00' 00
Bestiar boví		00' 00	00' 00
Ous, dotzena		1' 75	0' 00

Girona: Imp. de Carreras, devant lo Seminari

R. BACH-ESTEVE

DENTISTA - CIRURGIÀ

Progrés, 21, pral. — Girona.

Ofereix als seus clients d'aquesta població y al públich en general, els seus serveys professionals,

FONDA QUIMET

(Els dilluns) Santa Coloma de Farnés.

Dents y dentadures artificials.—Curació de malalties de la boca.—Extracció sense dolor.

Consulta y operacions gratis als pobres.

POMADA PANCHO

Medicamento portentoso

Las heridas producidas con instrumento cortante ó arma de fuego, granos malignos, carbunclos, quemaduras, panadizos, desgarros del tejido muscular, magulladuras, flemones y otras muchas dolencias de la piel, se curan radicalmente con la aplicación de buenos parches de la maravillosa é insustituible **POMADA PANCHO**.

VENTAS: SANTA COLOMA DE FARNÉS, en casa del autor, Don Francisco Fondevila; BARCELONA, calle del Hospital, 4; Plaza Santa Ana, 23, 3.º-2.ª y calle de la Princesa, Administración de Loterías.

Infinidad de certificaciones corroboran la eficacia de la **POMADA PANCHO**.

El infrascrito Cura Regente de la Parroquia de Santa Coloma de Farnés, Obispado de Gerona (1).—Certifico: que D. Francisco Fondevila y Jofré, natural y vecino de esta parroquia de mi cargo es persona de buena conducta merece entera confianza á todo el vecindario por su notable honradez y está adornado de sentimientos altamente humanitarios conforme ha dado de ello repetidas pruebas distribuyendo respetables sumas en beneficio de los pobres, destinando igualmente á fines benéficos la mayor parte del producto líquido del específico de su invención llamado *Pomada Pancho*, cuyos maravillosos resultados en su aplicación á diversas enfermedades, vienen sobradamente justificados, no solo por la fama universal de que goza, sino también por los muchos documentos fehacientes que obran en poder del interesado y por el sinnúmero de cartas que el mismo esta recibiendo todos los dias dan lele cuenta de nuevas y rápidas curaciones obtenidas por la referida *Pomada Pancho*: Y para que conste á instancia y satisfacción del propio D. Francisco Fondevila y Jofré, libro el presente sellado con el Parroquial, en Santa Coloma de Farnés á los catorce de Noviembre de mil ochocientos noventa y dos.—José Callis, Presbítero Regente.—Hay el sello de la Parroquia.

(1) Hoy Cura Párroco de Figueras.

FONDA DE PUIG (avans, de 'n BOU)

CARRER MAJOR

Punt céntrich

Excelent servey

AGUA XALTA

ANTES VICHY CALDENSE

miner-medicinal Analisada, autorisada y garantida. La més rica, Natural, ALCALINA, BICARBONATADA, SODICA, TERMAL, apropiada para les Afeccions del Fetge, Melsa, Ventrell, Diabetes, Reumatisme y Parálisis.

SUPERIOR AIGUA DE TAULA

Demánis á farmacies y punts de venda d' Aigues minerals.

Vegis anuncis y memories, análisis y prospectes, que s'envien gratis á qui 'ls demani. Administració y Diposit general:

Barcelona, Passeig de Sant Joan, 4 (Arch Triomf) Teléf. 1.559.

BALNEARI de Santa Coloma de Farnés (Gerona)

Aygues termals de 40 centígrados de temperatura; bicarbonisades, calcica ferroginoses, indicades per eminents facultatius pera combatre la gota y reumatismes crònichs, falses anquilosis y neurastenies y especialment pera corretegir la parálisis del moviment produhit per les feridures (*apoplegias*) de quina malaltia son un gran preservatiu.

Sens rival pera les malalties de la matris y pera reconstituir les forces en totes les convalecencies.

L'establiment reuneix el confort desitjable.

Cotxes a tots los trens a la estació de Sils

OBERT TOT L' ANY

Metje-Director, D. FRANCISCO MARAVER

Gerent, D. JOAN MARTÍ.

—Aquí he de encontrar el libro que busco, pues en la colección de MANUALES-SOLER que constituye la mejor "Biblioteca útil y económica de conocimientos enciclopédicos" y en la que colaboran los más eminentes autores, se encuentran temas interesantes lo mismo para el abogado, agricultor, médico, etc., etc., que para el obrero estudioso que desee cultivar su inteligencia en las ARTES, CIENCIAS é INDUSTRIAS.

DE VENTA EN TODAS LAS LIBRERÍAS.

Editores: SUCESORES DE MANUEL SOLER, Apartado 89, BARCELONA

ELECTRICITAT

Maquinaria. — Contadors. -- Bombes.

Turbines de vapor.

Material mecánich y Turbines

hidráuliques.

Societat espanyola

OERLIKON

LOECHES (LA MARGARITA)

Com purgant, depurativa, antisséptica y curativa, no té parió l'aygua

de **LOECHES**